Nr. 4. Lwów, dnia 27. stycznia 1907. Rok V.

ADRES: WYDAWNICTWO „GMINY“ we Lwowie

GMINA

Tygodnik poświęcony interesom Gmin i Rad powiatowych.

Wychodzi we Lwowie co sobotę.

CAŁOROCZNA PRZEDPŁATA Z DOSTAWĄ 6 koron

Założyciel: Tadeusz Romanowicz. Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Maryan Orłowski

Ustawy i rozporządzenia.

Reskrypt c. k. namiestnictwa we Lwowie z dnia 22 grudnia 1906 r., L. 155862/I.

1. (Dla wszystkich Zwierzchności gminnych i Przełożeństw obszarów dworskich w Galicyi).

Od dnia 1-go stycznia 1907 r. począwszy, podwyższa c. k. Namiestnictwo cenę następujących druków, a mianowicie:

a) paszporta bydlęce z 1 K. na 1 K. 20 h., b) książki służbowe z 22 h. na 26 h., c) legitymacye dla straży ochrony kultury lasowej z 10 h. na 12 h., d) książki czeladne, robotnicze z 20 h. na 24 halerzy.

O tem zawiadamia się Zwierzchność gminną (Przełoż. obszaru dworskiego) celem zastosowania się przy zamówieniu powyżej wzmiankowanych druków.

2. Do wszystkich Przełożeństw obszarów dworskich.

Po myśli § 269 ustawy z dnia 25 październik 1896 r. Dz. pp. Nr. 220. wzywa się Przełożeństwo obszaru dworskiego, aby w terminie dni 8-miu doniósł:

1. czy, względnie kto, za jakim czynszem dzierżawnym i jaki obszar gruntu dzierżawił w 1906 roku od tamtego obszaru dworskiego,

2. czy, względnie kto, za jaką kwotę i jaki obszar drzewostanu kupił od obszaru dworskiego w roku 1906 do wyrębu.

Z praktyki.

Reforma skarbowa.

W Wiedniu pracuje się gorączkowo nad zmianą ustaw. Cóż to będzie się działo, gdy do nowego parlamentu wejdą nowe, dzielne, przejęte gorącą chęcią pracy dla narodu jednostki i partye całe świeżych pracowników! Zdaje się, że runie całe zastrupiałe prawo dawnych lat. Zdaje się, że na wszystkich polach ustawodawstwa nastąpią dobroczynne zmiany dla dobra ludów...

Nasz rodak, p. minister Skarbu zapowiedział reformę prawa skarbowego. Najwyższy czas, bo prawo skarbowe stało się taką zbieraniną ustaw i rozporządzeń, że ani minister sam nie potrafi się zoryentować w tym labiryncie.

Całe prawo skarbowe wymaga reformy. Reformy zaś mają wprowadzić rozumne zasady i ulg dla ludu, dla gmin i oby — wykluczyć możność wdzierania się skarbowości państwowej do biur władz autonomicznych.

Autonomiczne urzędy nie kontrolują biur władz państwowych. I na odwrót ma być tak samo. Trudno skasować stemple państwowe. Lecz niechże oby raz nie opatrywano niemi pism załatwianych przez władze samorządne. I wiele, wiele spraw na ten temat możnaby w nieskończoność poruszać.

W obec zapowiedzianej przez p. ministra Korytowskiego reformy skarbowej, byłoby bardzo wskazanem wnieść na jego ręce następującą petycyę:

L. . . . Zwierzchność gminy . . . .
dnia . . . .

Do
Wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu
w Wiedniu

przez Wydział powiatowy . . . .
z petycyą Reprezentacyi gminnej w sprawie reformy prawa skarbowego.

Wysokie c. k. Ministerstwo!

Rada gminna . . . . zebrana na posiedzeniu dnia . . . . uchwaliła jednomyślnie pod przewodnictwem podpisanego naczelnika gminy i kompletu . . . radnych, na wniosek przedstawiony przez . . . . izby

przedłożyć Ministerstwu Skarbu w drodze urzędowej zażalenie z powodu wykonywania egzekucyi nieprawomocnych orzeczeń władz skarbowych i umotywować konieczność reformy całego prawa skarbowego.

C. k. Ministerstwo Skarbu raczy uznać, że powszechnie przyjętą i sprawiedliwą zasadą płacenia należytości jest przeświadczenie, że należytość jest płynną i płatną. Często atoli nie uznaje ktoś słuszności, płynności i płatności, a więc nie uznaje zapadłości pretensyi lub roszczenia czyjegoś. Wtedy rozstrzyga władza czy ta pretensya lub roszczenie jest słuszne, płynne i płatne. Ale samo przeprowadzenie egzekucyi orzeczenia może być z reguły wykonane dopiero wtedy, gdy to orzeczenie zapadło w ostatniej instancyi czyli, że stało się prawomocnem.

Ta powszechna, rozumna i sprawiedliwa zasada nieuznaną jest w praktyce władz skarbowych. Każdy wymiar urzędu podatkowego, administracyi podatkowej i urzędu wymiaru należytości może władza skarbowa najniższa natychmiast wyegzekwować, bo rekurs nie ma mocy wstrzymującej egzekucyę. Więc chociaż wymiar z czasem uzna Ministerstwo Skarbu za wadliwy i niesprawiedliwy, tymczasem egzekutor podatkowy — czy magistrat lwowski lub krakowski — w poruczonym zakresie działania — sprzedał zajęte meble, ściągnął nie prawomocną pretensyę c. k. Skarbu z wysokimi kosztami egzekucyi. Ministerstwo Skarbu znosząc kiedyś wadliwe orzeczenie I. instancyi nie zdolne naprawić wyrządzonej stronie krzywdy.

Takie wypadki są zbyt częstymi. Mimo to niesprawiedliwa zasada ściągalności pretensyi I. instancyi zaraz po nastąpieniu choćby najnielegalniejszego wymiaru, istnieje i jest praktykowaną. Nim zaś kto doczeka się orzeczenia ministeryalnego, to upływają często lata całe. Jest to system wprost krzywdzący i należy go usunąć w drodze reformy prawa skarbowego.

Należy też znieść owe tysiączne przepisy i rozporządzenia przedwiekowe i wydać nowe, krótkie, rozumne przepisy skarbowe w duchu nowoczesnych pojęć gospodarczych. Wtedy wzmoże się dobrobyt obywateli i podniesie wartość władzy podatkowej. Raczy więc JE. p. Minister skarbu spowodować:

1. Wydanie surowych przepisów celem ścigania i karania egzekutora, przeprowadzającego egzekucye na przedmiotach niepodlegających egzekucyi.

2. Uwolnienie od obowiązku ostemplowywania podań, próśb i wszelkich aktów załatwianych przez władze samorządne autonomiczne.

3. Niedopuszczalność egzekwowania orzeczeń i nakazów zapłaty władz skarbowych przed wydaniem merytorycznej decyzyi najwyższej instancyi rekursowej, o iie sprawa jest w rekursie.

4. Nieignorowanie przez niższe władze skarbowe przepisu oceny nieruchomości według 70-krotnego podatku.

5. Uproszczenie, względnie skodyfikowanie i zmianę całego prawa skarbowego w jeden kodeks skarbowy.

Uzasadnienie.

Egzekutorowie zbyt często wykonują egzekucye w sposób niezgodny z przepisami. Zamiast pouczyć strony o ich prawach, często wbrew prawu zabierają odzież, pościel, żywność, narzędzia i dobytek‘ niezbędny do utrzymania życia Często prowokują strony i narażają je na procesy karne.

Urzędowanie władz samorządnych dotyczy spraw i polega na aktach, które powinny być załatwiane bez obowiązku opatrywania stemplami próźb i podań odnośnych.

Organa władz państwowych nie powinny w ślad za tem kontrolować czynności władz samorządnych, opartych na wykonywaniu przepisów prawa gminnego. Należy zatem wzbronić organom władz skarbowych kontrolowania aktów i registratur władz samorządnych.

Rady powiatowe.

Praca w Radach powiatowych — nie może być dość wydatną bo:

1. Brak funduszów na drogi i oświatę.

2. Brak funduszów na odpowiednie uposażenie funkcyonaryuszy.

3. Brak funduszów na zakłady i najważniejsze cele przemysłowe.

W obec tego musi chromać administracya powiatem. Muszą być cierpiane wadliwości w gminach wiejskich i miejskich. Brak środków do prowadzenia gospodarki samorządnej spycha władze i działalność autonomiczną na szary koniec administracyi państwowej.

Ten stan jest zbyt nieznośny. To musi ustać. To też głęboką prawdą tchną słowa petycyi sej-

mowej, któremi Wydział powiatowy buczacki poruszył w piśmie z dnia 24 stycznia br. L. 362. w Wydziale krajowym sprawę przyznania Radom powiatowym bonifikacyi z funduszu przyznanego krajowi z tytułu wygaśnięcia prawa propinacyi (ust. kraj. z dnia 20 grudnia 1905 Dz. ust. kr. Nr. 11 ex 1906). Petycya buczacka podnosi, że ustawą z 29 marca 1898 (Dz. ust. kr. Nr. 46) przyznano wprawdzie Reprezentacyom powiatowym, z tytułu niemożności nakładania dodatków powiatowych do podatku dochodowego z prawa propinacyi skromną bonifikacyę w kwocie 100,000 koron rocznie. Jednakowoż gaśnie ona z końcem roku 1910.

W obec tego ubytku w budżecie powiatowym uchwaliła jednogłośnie buczacka Rada powiat. na posiedzeniu dnia 12 grudnia 1906 r. odnieść się do Sejmu o przyznanie Radom powiatowym wydatniejszego zasiłku z funduszu opłat szynkarskich i krajowego podatku konsumcyjnego od napojów spirytusowych, a to w celu sanacyi finansów powiatowych.

Dodatki powiatowe, które w obecnej dobie doszły po powiatach do niebywałej, ustawą zakreślonej wysokości, tworzą jedyną i wyłączną rubrykę dochodów, z której opędza się cały budżet powiatowy.

Zaprzeczyć się nie da, że Wydział krajowy potrzebuje znacznych dochodów, by sprostać zadaniu, ale w tem samem położeniu znajdują się Reprezentacye powiatowe — owe podwaliny życia autonomicznego. — I one muszą szukać nowych źródeł dochodów, by mogly wogóle egzystować i pracować.

Opłaty krajowe konsumcyjne i szynkarskie przyniosą funduszowi krajowemu najmniej koron 11,000.000 rocznie, z której to kwoty odpadnie 2,250.000 koron tytułem rocznego wynagrodzenia dla miast, które posiadały prawo propinacyi.

Godziwą i słuszną byłoby rzeczą, by Wysoki Sejm z pozostałej kwoty przyznał co najmniej 2,250.000 koron rocznie na rzecz Reprezentacyi powiatowych, by im ułatwić rozwój, prawidłowe funkcyonowanie, umożliwić pełnienie misyj kulturalnych, ekonomicznych i społecznych.

Reprezentacye powiatowe pozostaną martwymi czynnikami bez ducha ekonomicznego, bez sił żywotnych, bez możności do pracy, nie rozwiną się i za 100 lat, jeśli będą zmuszone dalej podnosić podatki powiatowe i tylko nimi gospodarować.

Brak dróg i mostów bezpiecznych, brak sprężystej i częstej kontroli nad gospodarką i majątkiem gmin, brak stałej kontroli nad pożyczkowymi kasami gminnymi, brak przedsiębiorstw powiatowych, brak bydła zdrowego, brak kwalifikowanych i odpowiednio płatnych sił urzędniczych po powiatach, niezaopatrzenie na starość, a nareszcie brak zdrowego zarządu gmin wiejskich, mimo wygórowanych dodatków gminnych — wymaga znaczniejszych ofiar na rzecz Reprezentacyj powiatowych.

Znamy Rady powiatowe, które niechcąc podnosić dodatków do podatków szczędzą w ten sposób, że na zimę zamykają biura powiatowe, by zaoszczędzić na opale i oświetleniu. Znamy gminy wiejskie, gdzie naczelnik pobiera 25 koron tytułem rocznej płacy. Czy w tych warunkach ma autonomia prawo bytu?

Przez przyznanie 2,250.000 koron z krajowego podatku konsumcyjnego i opłat szynkarskich Radom powiatowym będą one w możności rozwijać się dodatnio, pracować skutecznie we wszystkich kierunkach w ustawie o Repr. powiatowych przewidzianych.

Do tych, tak bardzo uzasadnionych wywodów petycyi, którą ze swej strony winny wnieść spiesznie wszystkie powiaty, dodajemy uwagę skromną. Wszak wiadomo powszechnie z jaką troskliwością obraca się w Radach każdym groszem. Żaden wydatek inwestycyjny nie idzie na marne Więc z tem większem przeświadczeniem, że i żądana bonifikacya nie pójdzie na marne, powinien Sejm w całej pełni przyznać ją powiatom pro rata parte.

Co dawno stać się było powinno, niechże się nie opóźnia ...teraz przynajmniej.

Dr. Edward Krzyżanowski.

Wiadomości potoczne.

W sprawie reformy ustawy o Reprez. pow. przybywa drobny szczegół. Wprawdzie jesteśmy zdania, że zamiast łataniny przeżytych ustaw lepiej całą ustawę odpowiednio zmienić, lecz trudno! Skoro brak całkowitego projektu, niechże w miarę sił wykazuje się i w szczegółach poprawić błędy gminnego prawa. Wydział powiat. buczacki tak uzasadnia reformę § 24 u. o Repr. pow.:

„Paragraf 24. o Repr. powiat., dotyczący zaciągania pożyczek na cele powiatowe, okazuje się w praktyce jako krępujący rozwój powiatowego życia autonomicznego.

Przed 40 laty, nie miał ówczesny Sejm wiary i zaufania w skuteczność prac Rad powiatowych a niedowierzając im, ścieśnił ramy ich działalności do najwyższego stopnia.

Ale przez lat 40 dały Rady powiat. dowody pojmowania swych zadań i przeznaczenia. W spełnianiu misyj kulturalnych stały się w tym okresie czasu poważnym czynnikiem, działającym dodatnio na każdym kroku.

Podczas kiedy Rady gminne w miasteczkach jak n. p. Gołogóry, Waręż, Probużna, Barysz, Pomorzany, Jazłowiec i t. p. mogą na cele gminne zaciągać pożyczki dowolnej wysokości, h tylko za zatwierdzeniem uchwały przez Radę powiatową, bez interwencyi Wydziału krajowego i Sejmu — Rady powiatowe muszą w myśl intencyi § 24 wyżej wymienionej ustawy, przy pożyczkach po nad 5% odnosić się do Wydziału kraj., zaś przy pożyczkach po nad 40% dod. pow. muszą się starać o ustawę sejmową.

Celem przyznania Radom powiatowym większego, jak prze 40 laty zaufania, uchwali buczacka Rada powiatowa na posiedzeniu dnia 12. grudnia zr. odnieść się do Wysokiego Sejmu o zmianę § 24. ustawy o Repr. powiat. w tym duchu, by do zaciągania pożyczek na cele powiatowe do wysokości 40% były Rady powiatowe upoważnione we własnym zakresie działania, zaś przy pożyczkach od 40—100% mają mieć zezwolenie Wydziału krajowego, a po nad 100% zezwolenie Sejmu.

Ochronna maska dla straży pożarnej. W Londynie wypróbowano niedawno maskę ochronną dla strażaków, która ochrania gaszących ogień przed uduszeniem w dymie i w popiele podczas pożaru. Aparat składa się z trzech walców, które umieszcza strażak na plecach tak, że ramiona swobodnie może poruszać. Walce owe wypełnione są powietrzem, które zapomocą przewodu udziela się do ust gaszącego, tak, że przez dłuższy czas strażak może pozostawać w atmosferze żaru i zabójczych gazów. Zapas powietrza, nagromadzony we wszystkich trzech walcach, wystarcza do oddychania na czas około jednej godziny.

Brzydki zwyczaj. Na torach ślizgawkowych zakorzenił się brzydki zwyczaj rzucania niedopałków papierosów i zapałek na lód. Powoduje to nieraz upadek ślizgających się. Zaś w takich okolicznościach o wypadek nie trudno. Należy wydać stosowny zakaz policyjny.

Z Ameryki. Wedle świeżo ogłoszonych wykazów statystycznych, immigracya do Stanow Zjednoczonych Ameryki Północnej była w roku ubiegłym tak wielką jak jeszcze nigdy dotąd.

Na osiedlenie się w Stanach Zjednoczonych pozwoliły tamtejsze władze 1,166.000 osobom głównie z Rosyi, Austryi i Węgier.

12.000 emigrantom wzbroniono wstępu na terytoryum Stanów Zjednoczonych, tak, że musieli oni wrócić do Europy.

Wiadomości urzędowe.

L. 228 KONKURS.

Na posadę weterynarza miejskiego w Wieliczce z płacą zasadniczą w kwocie 1600 koron rocznie, z dodatkiem aktywalnym w wysokości 20% tej płacy, z czteroleciami po 10% zasadniczej płacy, z podwyżką 15% rocznej płacy po 25 latach nienagannej służby, dalej z prawem do emerytury, i zaopatrzenia rodziny, według każdoczesnych przepisów dla c. k. urzędników państwowych.

Do podania, które do dnia 12 lutego 1907 roku wnieść należy mają być dołączone:

1. metryka urodzin, na dowód ukończonego 24 roku, a nie przekroczonego 40 roku życia,
2. świadectwo lekarskie, na dowód dobrego stanu zdrowia,
3. dowód obywatelstwa austryackiego,
4. świadectwo moralności, co do nienagannego zachowania się,
5. dyplom ukończonych studyów.

W podaniu odnośnem ma być zaznaczonem, czy kandydat pozostaje ewentualnie w pokrewieństwie z Członkami Rady miejskiej, Magistratu i Urzędnikami miejskimi i czy nie pobiera stałego zaopatrzenia z tytułu odbytych lat służby przy innej Instytucyi.

Wieliczka, dnia 17 stycznia 1907.

Magistrat król. woln. górn. miasta Wieliczki

Fr. Aywas, burmistrz.

Z drukarni Słowa Polskiego we Lwowie, pod zarządem Józefa Ziembińskiego.